

Economia i societat al primer terç del segle XX a Espanya

LIBERALISME I INTERVENCIONISME ESTATAL

Període històric entre el Desastre de Cuba i la crisi final de la Dictadura de Primo de Rivera. **1898 - 1931**

Procés de creixement i modernització de l'economia espanyola, sobretot en el sector industrial, però a un ritme lent i amb profunds desajustos socials i territorials.

- ⇒ Increment en l'intervencionisme de l'Estat
- ⇒ Polítiques proteccionistes i de foment de la indústria.
- ⇒ Alternança d'etapes de creixement econòmic i de recessió.
- ⇒ Insuficiència en la modernització de les infraestructures i en les inversions.
- ⇒ Política fiscal escassament social i desequilibrada.

1898 - 1914

De la guerra de Cuba a la Primera Guerra Mundial.

Pèrdua dels mercats colonials i grans costos econòmics per la guerra al Carib i al Pacífic.

Repatriació de capitals des de les antigues colònies. També arribada de remeses important de divises dels immigrants espanyols a diferents països llatinoamericans.

Capitalització i inversió en empreses industrials i de serveis, que va permetre equilibrar la balança de pagaments i fer front al dèficit fiscal crònic.

Lent però sostingut creixement econòmic i desenvolupament de les regions més industrialitzades (Catalunya, País Basc, Madrid ...)

1914 - 1917

Impacte de la Primera Guerra Mundial a Espanya

Fort augment de les exportacions, disminució de les importacions i de la competència. Grans beneficis empresarials i de tipus especulatiu.

Manca d'inversions i congelació salarial. Forta inflació i augment de la conflictivitat social. Crisi social i econòmica a partir de 1917.

1917 – 1923

Els anys la crisi econòmica i del Trienni Bolxevic.

L'alça del preu de la vida, les vagues i els conflictes laborals afecten el creixement econòmic.

Després de 1918 – 19 les potències econòmiques europees i també els Estats Units recuperen la seva posició preponderant i cauen de cop les exportacions, així com la competitivitat en el mercat interior.

Desenvolupament per part del Govern de polítiques cada cop més proteccionistes, amb aranzels a les importacions, subvencions a les empreses, polítiques fiscals moderades per a les activitats econòmiques ...

1923 – 1931

La Dictadura de Primo de Rivera i el Crack del 29

Política altament **proteccionista** i de foment de la indústria nacional, i molt **intervencionista**. Creació de **monopolis** de l'Estat i participació directa i activa en la vida econòmica.

Política de **grans obres públiques** i amb un alt nivell de despesa. Pèrdua efectiva de **competitivitat** per l'aïllament econòmic del país i de modernització de les indústries.

Fiscalitat molt favorable a empresaris i inversors. Manteniment d'una **inflació alta** i d'un nivell salarial baix, que impedeix a una gran part de la població l'accés al consum i a millorar el seu nivell de vida.

Continua el tradicional **oblit del camp espanyol** i l'**endarreriment de l'agricultura**, amb una pobresa endèmica a moltes regions.

Quan es produeix el **crack de 1929** de la Borsa de Nova York, hi ha una caiguda generalitzada de les **exportacions** i un gairebé nul accés al crèdit. L'economia espanyola queda molt debilitada.

1931

Herència econòmica i financera que rep la Segona República.